

Lagutskottets betänkande

1984/85:13

om effektivare företagsrevision (prop. 1984/85:30)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 1984/85:30 vari framläggs förslag till ändringar i aktiebolagslagen och lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag. Vidare behandlas tre med anledning av propositionen väckta motioner (m, c, resp. fp) och ett fristående motionsyrkande (c) om offentliga revisorer i transnationella företag. Förslagen i propositionen syftar till att ge bättre möjligheter för att revisorerna skall kunna utnyttjas i kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Förslagen innebär att revisorerna skall granska hur företaget fullgjort sina skyldigheter när det gäller skatter och avgifter. Revisorerna blir också skyldiga att lämna uppgifter om företagets angelägenheter till den som leder en förundersökning i brottmål. Vidare innebär förslagen att länsstyrelsen i vissa fall får besluta att företag som inte har kvalificerad revisor skall ha en sådan revisor. Slutligen föreslås att en revisor som lämnar sitt uppdrag i förtid skall anmäla sin avgång till länsstyrelsen.

Utskottet tillstyrker bifall till propositionen och avstyrker bifall till samtliga motionsyrkanden. Utskottets ställningstagande är inte enhälligt. M-ledamöterna avstyrker propositionen på alla punkter. C-ledamöterna avstyrker propositionen såvitt gäller revisorernas granskningskyldighet och utseende av kvalificerade revisorer.

Propositionen

I proposition 1984/85:30 föreslår regeringen (justitiedepartementet) efter hörande av lagrådet att riksdagen skall anta i propositionen framlagda förslag till

1. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385),
2. lag om ändring i lagen (1980:1103) om årsredovisning m. m. i vissa företag.

Lagförslagen har fogats till detta betänkande som *bilaga*.

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll hänvisas till vad utskottet anför på s. 3.

Motionerna

Motioner väckta med anledning av propositionen

Motion 1984/85:128 av Martin Olsson m. fl. (c), vari yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1984/85:30 såvitt avser

a) revisorernas skyldighet att granska om bolaget fullgjort sina skyldigheter gällande skatter och avgifter,

b) länsstyrelsens rätt att besluta att vissa bolag som ännu inte har kvalificerad revisor skall utse sådan revisor,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om förstärkning av resurserna för taxeringsrevision,

3. att riksdagen som sin mening uttalar vad som i motionen anförts om vikten av att god revisionsmedvetenhet med avseende på revisors befattning med skatte- och avgiftsfrågor vidareutvecklas.

Motion 1984/85:129 av Hans Petersson i Röstånga m. fl. (fp), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar avslå proposition 1984/85:30 i den del som gäller skyldighet för revisor att granska om ett bolag har fullgjort sina skyldigheter i fråga om skatter och avgifter,

2. att riksdagen beslutar att revisor i samband med förundersökning i brottmål endast skall vara skyldig att lämna uppgifter till åklagare och bara under förutsättning att det föreligger skälig misstanke om brott.

Motion 1984/85:130 av Per-Olof Strindberg m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen avslår propositionen i dess helhet.

Motion väckt under allmänna motionstiden 1984

Motion 1983/84:2498 av Olof Johansson och P. O. Eriksson (båda c), vari yrkas, såvitt nu är i fråga,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om offentliga revisorer i transnationella företag i enlighet med vad som anförts i motionen.

Yrkande 1 i motion 2498 har behandlats av utskottet i betänkande LU 1983/84:29.

Utskottet

Inledning

Enligt aktiebolagslagen (1975:1385) är varje aktiebolag skyldigt att ha revisor. Också ekonomiska föreningar skall ha revisor. Detsamma gäller för ideella föreningar som driver näringsverksamhet, handelsbolag och enskilda näringsidkare om rörelsens tillgångar överstiger visst gränslöpp eller företaget har minst tio anställda. Närmare bestämmelser om revisorer i ekonomiska föreningar och andra företag finns i lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar resp. lagen (1980:1103) om årsredovisning m. m. i vissa företag.

Revisorerna i olika företag har viktiga uppgifter. De skall skydda inte

bara aktieägarnas utan också borgenärernas och det allmännas intressen. Revisorsfunktionen är vidare ett medel i kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Revisorernas granskningsarbete är även betydelsefullt för företaget som sådant genom att det kan bidra till att ekonomiska problem kan uppmärksammas i tid. Det är därför angeläget att företagen blir föremål för en sakkunnig revision och att revisorerna har en självständig ställning gentemot dem de skall granska.

Under senare år har flera åtgärder vidtagits från statsmakternas sida för att stärka revisorernas ställning och skapa garantier för att revisionen blir sakkunnig. Enligt aktiebolagslagen (ABL) var tidigare endast vissa större bolag skyldiga att ha minst en auktoriserad eller godkänd revisor men genom en lagändring år 1982 (prop. 1981/82:171, LU 1981/82:38) utsträcktes detta krav till att gälla alla aktiebolag. För bolag som bildats före den 1 januari 1983 inträder dock skyldigheten att ha kvalificerad revisor först vid årsskiftet 1987-1988. Tillkomsten av lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag har inneburit att också vissa företag som drivs som handelsbolag eller ideell förening eller av en enskild näringsidkare blivit skyldiga att ha revisor och för de största av dessa företag har införts krav på att revisorn skall vara kvalificerad.

I den nu aktuella propositionen föreslås ändringar i ABL:s bestämmelser om revision. Genom förslagen förbättras enligt propositionen möjligheterna att på ett effektivt sätt utnyttja revisorerna i kampen mot den ekonomiska brottsligheten.

Revisorerna skall enligt förslaget särskilt granska att bolaget har fullgjort sina skyldigheter i fråga om vissa skatter och avgifter. Om bolaget inte har fullgjort sina skyldigheter skall det anmärkas i revisionsberättelsen. Vidare föreslås en skyldighet för revisorerna att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till den som leder en förundersökning i brottmål.

I propositionen föreslås vidare att länsstyrelsen skall få besluta att vissa bolag som ännu inte har en kvalificerad revisor skall utse en sådan revisor. Om det finns skäl till det, får länsstyrelsen också samtidigt förordna en kvalificerad revisor att vid sidan av övriga revisorer granska företaget.

En revisor vars uppdrag upphör i förtid skall enligt förslaget genast anmäla detta till länsstyrelsen och härvid lämna en redogörelse för den granskning som han har utfört.

De nya bestämmelserna för revision av aktiebolag föreslås i huvudsak bli tillämpliga även för de företag som är underkastade lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag, dvs. främst handelsbolag med minst tio anställda.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 1985.

Till grund för förslagen i propositionen ligger ett delbetänkande (SOU 1983:36) Effektivare företagsrevision från kommissionen mot ekonomisk brottslighet. Betänkandet här remissbehandlats.

I det följande kommer utskottet att i särskilda avsnitt behandla de olika delfrågorna i propositionen och de motionsyrkanden som ansluter till varje fråga.

Skatte- och avgiftsgranskning

Enligt 10 kap. 7 § ABL och 4 kap. 7 § årsredovisningslagen skall revisorn i den omfattning god revisionsssed bjuder granska företagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt företagsledningens förvaltning. Revisionsarbetet omfattar tre delar, nämligen löpande granskning av företagets räkenskaper, granskning av bokslut och årsredovisning samt den s. k. förvaltningsrevisionen.

Vägledande för granskningens omfattning är god revisionsssed. Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR publicerar fortlöpande olika rekommendationer om god revisionsssed. Dessa rekommendationer har antagits också av Svenska Revisorsamfundet SRS. Av betydelse är även de uttalanden kommerskollegium gör i samband med sin tillsyn över auktoriserade och godkända revisorers verksamhet.

Revisorerna skall för varje räkenskapsår avge en revisionsberättelse. I 10 kap. 10 § ABL och 4 kap. 10 § årsredovisningslagen finns vissa detaljföreskrifter om vad revisionsberättelsen skall innehålla. Några särskilda bestämmelser eller rekommendationer om revisorernas granskningsskyldighet när det gäller skatter och avgifter finns dock inte i dessa lagrum.

I propositionen föreslås att i 10 kap. 10 § ABL och 4 kap. 10 § årsredovisningslagen införs en föreskrift om att revisorerna i revisionsberättelsen skall göra en anmärkning om företaget inte fullgjort sina skyldigheter i fråga om skatter och avgifter samt — om anmärkning gjorts — genast sända in en avskrift av berättelsen till länsstyrelsen. Bestämmelserna innebär att revisorerna blir skyldiga att granska hur företaget skött sina åligganden främst när det gäller avdrag för och betalning av preliminär A-skatt och kvarstående skatt för företagets anställda samt redovisning och betalning av arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt.

I motionerna 1984/85:128 (c), 1984/85:129 (fp) och 1984/85:130 (m) yrkas avslag på propositionen i förevarande del (yrkande 1 a i motion 128, yrkande 1 i motion 129 och motion 130 delvis). Motionärerna hänvisar bl. a. till att revisionsarbetet bygger på att företagsledningen och revisorerna har förtroende för varandra och att förslaget medför risker för en förtroendeklyfta. Vidare påpekas risken för att revisorernas sedvanliga arbetsuppgifter blir lidande om förslaget genomförs. I motion 130 påpekas dessutom att revisorerna i dag redan är skyldiga att granska företagets betalningar särskilt när det gäller skatter och avgifter. I motion 128 framfråms härutöver att man i stället för att lagstiftningsvägen ge revisorerna nya uppgifter bör öka förutsättningarna för taxeringskontroll och taxeringsrevisioner beträffande företag som misstänks för ekonomisk brottslighet. Viktigt är också enligt motion 128 att god revisionsssed i fråga om

skatte- och avgiftsfrågor utvecklas vidare. Motionärerna yrkar dels att vad som anförts om förstärkning av resurserna för taxeringsrevision ges regeringen till känna (yrkande 2), dels att riksdagen som sin mening uttalar vad som anförts om vidareutveckling av god revisionsred (yrkande 3).

Utskottet vill för sin del framhålla att samhället inte kan acceptera att skattskyldiga skaffar sig obehöriga krediter genom att de dröjer med betalningen av skatter och avgifter eller underlåter att betala dessa. För det allmänna är det alltså av väsentlig betydelse att beskattningssystemet fungerar på ett effektivt sätt. Skatteundandragande eller betalningsförsummelse i vissa företag är också till nackdel för näringslivet genom att dessa företag får oberättigade fördelar i förhållande till andra företag som lojalt betalar sina skatter och avgifter. Som departementschefen framhåller bör det därför vara ett starkt intresse för alla lojala företag att man kommer till rätta med en sådan snedvridning av konkurrensförhållandena inom näringslivet.

Med hänsyn till vikten av att skatte- och avgiftssystemet är effektivt anser utskottet att det behövs en fortlöpande granskning av hur företagen sköter sina betalningsåligganden och att det är naturligt att man tar till vara den resurs som revisorerna utgör för denna granskning. F. n. har revisorerna ingen rättslig skyldighet att göra någon granskning av hur företagen iakttar sina förpliktelser när det gäller skatter och avgifter utan deras verksamhet är i första hand inriktad på att säkerställa ett rättvisande bokslut. I viss utsträckning bjuder emellertid god revisionsred att revisorn också ägnar uppmärksamhet åt skatte- och avgiftsfrågor. Utskottet anser i likhet med motionärerna i motion 128 att det är betydelsefullt att begreppet god revisionsred på skatte- och avgiftsområdet vidareutvecklas. En sådan utveckling tar dock sannolikt lång tid och det är angeläget att förbättringar på området genomförs snarast möjligt. Som departementschefen framhåller är frågan så viktig att det är väl motiverat att revisorerna ges stöd i lag när det gäller att hävda en ny syn i fråga om skatter och avgifter. Med anledning av vad som anförts i motionerna vill utskottet också framhålla att med den utformning granskningsskyldigheten fått i propositionen man inte torde behöva hysa några farhågor för att förslaget skall leda till en förtroendeklyfta mellan företagsledningen och revisorn och till andra negativa effekter.

På grund av det anförda tillstyrker utskottet bifall till propositionen i aktuell del och avstyrker bifall till motionerna i motsvarande del.

Något särskilt uttalande om utvecklingen av begreppet god revisionsred från riksdagens sida är inte erforderligt. Utskottet avstyrker alltså bifall även till yrkande 3 i motion 128.

Vad slutligen gäller förslaget i motion 128 om ökade resurser för taxeringsrevision och taxeringskontroll har lagutskottet beslutat inhämta skatteutskottets yttrande över motionsyrkandet. Skatteutskottet har dock avstått från att yttra sig.

Lagutskottet anser för sin del att det är viktigt att det finns en effektiv taxeringsrevision och taxeringskontroll. Enligt lagutskottets mening bör det ankomma på regeringen att väga behovet av en förstärkning på området mot resurstilldelningen på andra angelägna områden. Spörsmålet bör lämpligen tas upp i samband med budgetbehandlingen. Något särskilt tillkännagivande från riksdagens sida i enlighet med yrkande 2 i motion 128 bör därför inte göras nu. Motionsyrkandet avstyrks alltså.

Upplýsningsskyldighet

Enligt 10 kap. 13 § första stycket ABL får revisorn inte till enskilda aktieägare eller utomstående lämna upplysningar om sådana bolagsangelägenheter som han fått kännedom om vid fullgörande av sitt uppdrag, om det kan lända till förfång för bolaget. Bryter revisorn mot tystnadsplikten, kan han bli skadeståndsskyldig.

I 10 kap. 13 § andra stycket finns bestämmelser om upplysningsskyldighet. Revisorn är skyldig att till bolagsstämman lämna alla upplysningar som bolagsstämman begär, om det inte skulle lända till väsentligt förfång för bolaget.

Revisorn är vidare skyldig att lämna bl. a. medrevisor, ny revisor och konkursförvaltare erforderliga upplysningar om bolagets angelägenheter.

Motsvarande bestämmelser finns i 4 kap. 13 § årsredovisningslagen.

En revisors tystnadsplikt fritar honom inte från skyldighet att vittna vid huvudförhandling i brottmål. Han kan också bli skyldig att lämna upplysningar om företaget vid vittnesförhör under förundersökningen i brottmål. Närmare bestämmelser härom finns i 23 kap. 13 § rättegångsbalken (RB). En förutsättning för att vittnesförhör skall få äga rum redan på förundersökningsstadiet är att någon vägrar yttra sig angående omständighet som är av vikt för utredningen eller att det eljest är av vikt för utredningen att någon hörs som vittne. Vittnesförhör får inte hållas innan förundersökningen fortskridit så långt att någon skäligen kan misstänkas för brottet. Det krävs alltså en högre grad av misstanke än vad som erfordras för att förundersökning skall få inledas. En sådan undersökning skall nämligen enligt 23 kap. RB påbörjas så snart det finns anledning anta att ett brott som hör under allmänt åtal begåtts.

I propositionen föreslås att 10 kap. 13 § ABL och 4 kap. 13 § årsredovisningslagen ändras så att en revisor blir skyldig att på begäran lämna upplysningar om företagets angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.

I motion 1984/85:130 (m) yrkas avslag på propositionen i sin helhet. I motion 1984/85:129 (fp) yrkas (yrkande 2) att revisorn skall vara skyldig att lämna upplysningar bara till åklagare och när skälig misstanke om brott föreligger.

Då förundersökning inletts med anledning av misstänkt brottslighet i samband med ett företags verksamhet är det enligt utskottets mening ofta

av stor betydelse för de brottsutredande myndigheterna att kunna få upplysningar direkt av företagets revisor. Som framgår av redogörelsen ovan kan en revisor f. n. bli skyldig att vittna under förundersökningen då denna framskridit så långt att mera konkreta misstankar riktats mot en viss person. Någon rättslig skyldighet att i övrigt lämna upplysningar under förundersökningen har revisorn inte. Enligt kommissionen kan det dock möjligen hävdas att god revisorssed bjuder att revisorn redan vid polisförhör lämnar de upplysningar som han så småningom kanske ändå tvingas lämna inför domstol men frågan har inte klart besvarats. Utskottet anser att det i många fall är värdefullt om revisorn kan höras på ett tidigare stadium av förundersökningen än vad som f. n. torde vara möjligt. Utskottet ansluter sig till departementschefens bedömning att samhällets intresse får anses vara överordnat de intressen som bestämmelserna om revisorns tystnadsplikt avser att skydda. Utskottet anser därför att det bör införas en uttrycklig bestämmelse om uppgiftsskyldighet för en revisor vid förundersökning i brottmål. Utskottet avstyrker alltså motion 130 i denna del.

När det gäller den närmare utformningen av en sådan bestämmelse vill utskottet med anledning av förslaget i motion 129 framhålla att enligt 23 kap. 3 § RB åklagare är förundersökningsledare i brottmål såvida inte ärendet är av enkel beskaffenhet, då polismyndigheten får leda undersökningen. Eftersom de förundersökningar där revisorns uppgiftsskyldighet kan komma att aktualiseras inte annat än i rena undantagsfall kan antas röra brott av enkel beskaffenhet kommer alltså undersökningsledaren att vara åklagare. Önskemålet i motion 129 i denna del får alltså anses tillgodosett genom förslaget i propositionen. En annan sak är att — även om åklagaren formellt svarar för undersökningen — det ofta är en polisman som i praktiken sköter utredningen och håller förhören. Beträffande frågan om det för inträde av uppgiftsskyldigheten bör krävas skäligen misstanke om brott vill utskottet påpeka att ett sådant krav i praktiken inte skulle medföra någon större förändring i förhållande till gällande ordning. Som utskottet ovan uttalat är det i många fall värdefullt om revisorn kan höras på ett tidigare stadium av förundersökningen än f. n. Något särskilt krav på viss styrka hos brottsmisstanken bör därför inte ställas upp.

På grund av det anförda avstyrker utskottet bifall till yrkande 2 i motion 129 och tillstyrker att den i propositionen föreslagna upplysningsskyldigheten införs.

I sammanhanget vill utskottet framhålla att den i propositionen föreslagna lagtexten synes vara mera vittgående än vad som egentligen torde vara avsikten med förslaget. Enligt de båda lagrummen krävs det nämligen bara att en förundersökning inletts för att revisorn skall bli skyldig att lämna upplysningar. Undersökningen behöver däremot formellt ej avse det företag som revisorn har granskat eller ens ha någon beröringspunkt med detta. Räckvidden av de föreslagna lagrummen begränsas emellertid av bestämmelserna i RB om förundersökning. Utskottet vill bl. a. peka på

att enligt 23 kap. 6 § förhör bara får hållas med den som kan antas kunna lämna upplysning av betydelse för den aktuella brottsutredningen. Det kan alltså inte komma i fråga att revisorn hörs i andra fall än då han på något sätt har anknytning till det företag eller den person förundersökningen avser.

Kvalificerade revisorer

Som inledningsvis redovisats gäller numera enligt ABL att ett aktiebolag skall ha minst en kvalificerad revisor. Beträffande bolag som bildats före den 1 januari 1983 och som enligt äldre bestämmelser inte var skyldiga att ha kvalificerad revisor inträder dock skyldigheten att ha sådan revisor först vid årskiftet 1987-1988. Handelsbolag och andra företag som är underkastade årsredovisningslagen skall ha minst en kvalificerad revisor om värdet av företagets tillgångar överstiger 1 000 gånger basbeloppet eller företaget haft minst 200 anställda i medeltal under de sista två räkenskapsåren.

Kommissionen mot ekonomisk brottslighet föreslog i sitt betänkande att länsstyrelsen skulle få förordna en offentlig revisor vid sidan av de ordinarie revisorerna. I propositionen tar departementschefen avstånd från förslaget och föreslår i stället att länsstyrelsen i vissa fall får besluta att aktiebolag som ännu inte har kvalificerad revisor och årsredovisningsskyldiga företag som saknar sådan revisor skall utse en kvalificerad revisor. Länsstyrelsen föreslås också få möjlighet att själv förordna en kvalificerad revisor i företaget. Bestämmelserna föreslås intagna i övergångsbestämmelserna till lagen (1982:739) om ändring i aktiebolagslagen och 4 kap. 3 § årsredovisningslagen.

I motion 128 (c) yrkas (yrkande 1 b) avslag på förslaget att länsstyrelse skall få besluta om kvalificerad revisor i vissa bolag. Motionärerna anser att det inte finns tillräckliga skäl att nu, när endast tre år återstår innan alla aktiebolag kommer att ha kvalificerad revisor, genomföra förslaget. I motion 130 (m) yrkas avslag på propositionen i sin helhet. Motionärerna anser att förslaget beträffande revisorer ger möjligheter till missbruk och till onödiga och irriterande ingrepp i företagsamhetens villkor.

I motion 1983/84:2498 (c) yrkas (yrkande 2) att förslag skall föreläggas riksdagen om offentliga revisorer i transnationella företag. Motionärerna anser att det behövs en bättre kontroll av internredovisningen i transnationella företag och att offentliga revisorer kan vara ett medel att nå detta mål.

Vad först gäller kommissionens förslag om offentliga revisorer anser utskottet i likhet med departementschefen att en offentlig revisor i allmänhet skulle ha små möjligheter att förbättra situationen i bolaget. Det finns också anledning framhålla att tillkomsten av en offentlig revisor kan medföra risker för bl. a. motsättningar inom revisorskretsen och i revisorernas förhållande till bolagsledningen. Ett viktigt skäl som också talar

mot offentliga revisorer är att alla aktiebolag inom några år kommer att ha en auktoriserad eller godkänd revisor. Vad utskottet sålunda anfört gäller också den mer speciella frågan om offentliga revisorer i transnationella företag. Utskottet kan således inte ställa sig bakom yrkandet i motion 2498.

I likhet med departementschefen anser utskottet att ett bättre sätt att stärka revisorsfunktionen är att påskynda övergången till kvalificerade revisorer i alla aktiebolag och att ge länsstyrelsen möjligheter att besluta om kvalificerad revisor i företag som omfattas av årsredovisningslagen. Någon anledning att ändra den tidigare beslutade tidpunkten, årsskiftet 1987-1988, för ett fullständigt genomförande av reformen när det gäller aktiebolag eller att ålägga alla företag som omfattas av årsredovisningslagen att ha kvalificerad revisor finns inte f. n. Utskottet anser att den i propositionen föreslagna ordningen är väl avvägd. Den ger möjlighet till ingripanden i de fall det är motiverat att företaget tillförs en kvalificerad revisor.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet bifall till propositionen i aktuell del och avstyrker bifall till motion 128 yrkande I b och motion 130 i denna del.

Anmälningsskyldighet vid förtida avgång

En revisors uppdrag kan vara tidsbegränsat eller gälla tills vidare. Ett uppdrag att vara revisor tills vidare upphör när ny revisor utses. Ett tidsbegränsat uppdrag kan upphöra i förtid när revisorn eller den som utsett honom begär det.

I propositionen föreslås att en revisor som avgår i förtid genast skall anmäla sin avgång till länsstyrelsen och därvid lämna en redogörelse för den granskning som han utfört. Skyldigheten skall gälla oavsett om revisorn avgår på egen begäran eller ej.

I motion 130 (m) yrkas som tidigare redovisats avslag på propositionen i sin helhet. Någon motivering som tar sikte på anmälningsskyldigheten finns inte i motionen.

Enligt utskottets mening kan den nuvarande möjligheten att i förtid skilja en revisor från hans uppdrag inbjuda till missbruk. Ett företag kan sålunda vilja göra sig av med en revisor innan han hinner fullgöra sin lagstadgade rapporteringsskyldighet. Att revisorn när som helst kan entledigas innebär också risker för att han kan utsättas för otillbörliga påtryckningar. Även bakom en frivillig avgång kan dölja sig situationer där revisorn råkat i konflikt med företagsledningen och känt sig tvungen att avgå. Utskottet anser att den föreslagna anmälningsskyldigheten är ett lämpligt sätt att motverka de nackdelar som nuvarande ordning medför och tillstyrker att förslaget genomförs. Ställningstagandet innebär att motion 130 i denna del avstyrks.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *revisors granskningsskyldighet i fråga om skatter och avgifter*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:128 yrkande 1a, motion 1984/85:129 yrkande 1 och motion 1984/85:130 i denna del antar i proposition 1984/85:30 framlagda förslag till *dels* lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385) såvitt avser 10 kap. 10 §, *dels* lag om ändring i lagen (1980:1103) om årsredovisning m. m. i vissa företag såvitt avser 4 kap. 10 §,
2. beträffande *förstärkning av taxeringsrevisionen*
att riksdagen avslår motion 1984/85:128 yrkande 2,
3. beträffande *utveckling av begreppet god revisionsred*
att riksdagen avslår motion 1984/85:128 yrkande 3,
4. beträffande *upplysningsskyldighet i brottmål*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:129 yrkande 2 och motion 1984/85:130 i denna del antar *dels* förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen såvitt avser 10 kap. 13 §, *dels* förslaget till lag om ändring i lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag såvitt avser 4 kap. 13 §,
5. beträffande *offentliga revisorer i transnationella företag*
att riksdagen avslår motion 1983/84:2498 yrkande 2,
6. beträffande *kvalificerade revisorer*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:128 yrkande 1b och motion 1984/85:130 i denna del antar de i propositionen framlagda förslagen till *dels* lag om ändring i aktiebolagslagen såvitt avser övergångsbestämmelserna till lagen (1982:739) om ändring i aktiebolagslagen, *dels* lag om ändring i lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag såvitt avser 4 kap. 3 §,
7. beträffande *anmälningsskyldighet vid förtida avgång*
att riksdagen med avslag på motion 1984/85:130 i denna del antar *dels* förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen såvitt avser 10 kap. 5 §, *dels* förslaget till lag om ändring i lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag såvitt avser 4 kap. 5 §.

Stockholm den 29 november 1984

På lagutskottets vägnar

PER-OLOF STRINDBERG

Närvarande: Per-Olof Strindberg (m), Lennart Andersson (s), Stig Olsson (s), Martin Olsson (c), Elvy Nilsson (s), Mona Saint Cyr (m), Arne Andersson i Gamleby (s), Ingemar Konradsson (s), Allan Ekström (m), Marianne Karlsson (c), Owe Andréasson (s), Nic Grönvall (m), Sigvård Persson (c), Per Israelsson (vpk) och Bengt Silfverstrand (s).

Reservationer

1. Revisors granskningskyldighet i fråga om skatter och avgifter (mom. 1)

Per-Olof Strindberg (m), Martin Olsson (c), Mona Saint Cyr (m), Allan Ekström (m), Marianne Karlsson (c), Nic Grönvall (m) och Sigvard Persson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "motsvarande del" bort ha följande lydelse.

Utskottet vill för sin del framhålla att företagsrevisionen i Sverige står på mycket hög nivå och att nuvarande regler om revisionen i aktiebolag och andra företag inte såvitt känt inneburet några nackdelar. En revisor skall iaktta såväl aktieägarnas som de anställdas, borgenärernas och det allmännas intressen. För att revisorn skall kunna utföra sitt granskningsarbete är det som utskottet framhållit då revisionsfrågor tidigare behandlats i riksdagen (se LU 1981/82:38) angeläget att förhållandet mellan företagsledningen och revisorn är förtroendefullt. Några åtgärder som kan rubba detta förhållande bör enligt utskottet inte genomföras utan att starka skäl föreligger.

Enligt utskottets mening innebär förslaget i propositionen uppenbara risker för att företagsledningens förtroende för revisorn skadas. Vad som anförs i propositionen till stöd för förslaget utgör inte några bärande skäl. Snarare finns det starka skäl som talar mot granskningskyldigheten på sätt som framhållits av tunga remissorgan. Som motionärerna påpekar finns det förutom återverkningarna på samarbetet mellan företagsledningen och revisorn risker för att andra negativa effekter uppkommer.

Utskottet vill också framhålla att en anmärkning i årsredovisningen om att företaget en period underlåtit att betala in skatter och avgifter på grund av en likviditetskris kan medföra allvarliga återverkningar på företagets anseende. Den förskjutning av tyngdpunkten i granskningsarbetet som förslaget innebär är inte heller förenlig med principen om att revisorn skall iaktta flera olika intressen. Härtill kommer att revisorn redan i dag har en viss skyldighet att granska företagets rutiner på skatte- och avgiftsområdet och att revisorerna tagit initiativ till en utveckling av revisionsarbetet på området. Enligt utskottets mening kan det ifrågasättas huruvida en anmärkning i revisionsberättelsen om att företaget kanske nästan ett år tidigare brustit i sina åligganden har någon vettig funktion att fylla när det gäller att garantera att betalningsskyldigheten fullgörs i rätt tid. Något behov av revisorns medverkan torde inte heller finnas med hänsyn till de sanktionsmöjligheter som staten redan har.

Sammanfattningsvis konstaterar utskottet att det finns starka skäl mot den föreslagna granskningskyldigheten. Remissinstanserna har också så gott som enhälligt avstyrkt förslaget.

På grund av det anförda anser utskottet att förslaget i propositionen om

revisorernas granskningskyldighet bör avslås. Utskottet tillstyrker alltså bifall till motionerna 128 yrkande 1a, 129 yrkande 1 och 130 i denna del.

dels att utskottet under moment 1 bort hemställa

1. beträffande *revisors granskningskyldighet i fråga om skatter och avgifter*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:128 yrkande 1a, motion 1984/85:129 yrkande 1 och motion 1984/85:130 i denna del avslår de i proposition 1984/85:30 framlagda förslagen till *dels* lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385) såvitt avser 10 kap. 10 §, *dels* lag om ändring i lagen (1980:1103) om årsredovisning m. m. i vissa företag såvitt avser 4 kap. 10 §,

2. Förstärkning av taxeringsrevisionen (mom. 2)

Martin Olsson, Marianne Karlsson och Sigvard Persson (alla c) anser under förutsättning av bifall till reservation 1

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Lagutskottet anser" och slutar med "avstyrks alltså" bort ha följande lydelse.

I stället för att ge revisorerna nya och omfattande arbetsuppgifter bör man som framhålls i motion 128 skapa förutsättningar för att en effektiv taxeringsrevision och taxeringskontroll kan sättas in mot företag som på särskilda grunder kan misstänkas för ekonomisk brottslighet. Det bör ankomma på regeringen att i samband med årets budgetbehandling närmare överväga behovet av ytterligare resurser för taxeringsrevision. Vad utskottet anfört med anledning av motion 128 i denna del bör ges regeringen till känna.

dels att utskottet under moment 2 bort hemställa

2. beträffande *förstärkning av taxeringsrevisionen*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:128 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Utveckling av begreppet god revisionsred (mom. 3)

Per-Olof Strindberg (m), Martin Olsson (c), Mona Saint Cyr (m), Allan Ekström (m), Marianne Karlsson (c), Nic Grönvall (m) och Sigvard Persson (c) anser under förutsättning av bifall till reservation 1

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Något särskilt" och slutar med "motion 128" bort ha följande lydelse.

Enligt utskottets mening är det värdefullt att begreppet god revisionsred i fråga om granskning av företagen när det gäller skatte- och avgiftsområdet vidareutvecklas. Statsmakterna bör i samarbete med revisorernas organisationer, näringslivet och de fackliga organisationerna stödja en sådan utveckling.

dels att utskottet under moment 3 bort hemställa

3. beträffande *utveckling av begreppet god revisionssed* att riksdagen med bifall till motion 1984/85:128 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Upplysningsskyldighet i brottmål (mom. 4)

Per-Olof Strindberg, Mona Saint Cyr, Allan Ekström och Nic Grönvall (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 6 med "Då förundersökning" och slutar på s. 8 med "förundersökningen avser" bort ha följande lydelse.

Som framgår av redogörelsen ovan kan en revisor redan i dag tvingas lämna upplysningar under en förundersökning i brottmål. Att ytterligare inskränka tystnadsplikten för en revisor bör enligt utskottets mening inte komma i fråga. Revisorns möjligheter att effektivt fullgöra sina uppgifter bygger nämligen ytterst på att företagsledningen har förtroende för honom och kan lita på att revisorn inte för vidare vad han erfarit under utövande av sitt uppdrag. Som framhålls i motion 130 kan effekten av den föreslagna upplysningsplikten bli att företagsledningen väljer att diskutera skatteproblem med utomstående konsulter och att revisorsfunktionen därmed försvagas. Enligt utskottets mening finns det sålunda starka skäl som talar mot en inskränkning av revisorns tystnadsplikt. Utskottet vill härutöver framhålla att förslaget innebär ett avsteg från en sedan länge inom svensk rätt erkänd princip om att inte någon enskild person är skyldig att lämna uppgifter till polis och åklagare utanför de ramar som dragits upp i rättegångsbalken. Det bör också påpekas att den föreslagna upplysningsplikten inte enligt propositionen förutsätter att någon förundersökning inletts mot det företag som revisorn granskat. Som förslaget utformats kan polis eller åklagare höra revisorn så fort det pågår en undersökning oavsett om denna har någon beröringspunkt med revisorns uppdrag. Det är alltså ett synnerligen långtgående förslag som inger starka betänkligheter från rättssäkerhetssynpunkter.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet propositionen i aktuell del och tillstyrker bifall till motion 130 i motsvarande del. Ställningstagandet innebär att utskottet avstyrker yrkande 2 i motion 129.

dels att utskottet under moment 4 bort hemställa

4. beträffande *upplysningsskyldighet i brottmål* att riksdagen med bifall till motion 1984/85:130 i denna del och med avslag på motion 1984/85:129 yrkande 2 avslår *dels* förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen såvitt avser 10 kap. 13 §, *dels* förslaget till lag om ändring i lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag såvitt avser 4 kap. 13 §.

5. Kvalificerade revisorer (mom. 6)

Per-Olof Stindberg (m), Martin Olsson (c), Mona Saint Cyr (m), Allan Ekström (m), Marianne Karlsson (c), Nic Grönvall (m) och Sigvard Persson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "I likhet" och som slutar med "denna del" bort ha följande lydelse.

Utskottet erinrar om att 1982 års lagstiftning om krav på kvalificerade revisorer i alla aktiebolag byggde på en noggrann avvägning mellan tillgången på sådana revisorer och behovet av en snabb övergång till kvalificerad revision. Att nu endast drygt två år senare ges länsstyrelsen möjlighet att besluta om kvalificerade revisorer inte bara i aktiebolag utan också — något som har betydligt större räckvidd — i handelsbolag och andra företag som är underkastade årsredovisningslagen synes inte befogat. Utskottet konstaterar också att det i propositionen inte ens antytts att det föreligger ett behov av en sådan möjlighet. Enligt utskottets mening innebär förslaget risker för missbruk och opåkallade ingrepp i företagsamhetens villkor.

Det anförda leder utskottet till att propositionen bör avslås också i förevarande del. Motionerna 128 yrkande Ib och 130 i denna del tillstyrks alltså av utskottet.

dels att utskottet under moment 6 bort hemställa

6. beträffande *kvalificerade revisorer*

att riksdagen med bifall till motion 1984/85:128 yrkande Ib och motion 1984/85:130 i denna del avslår de i propositionen framlagda förslagen till *dels* lag om ändring i aktiebolagslagen såvitt avser övergångsbestämmelserna till lagen (1982:739) om ändring i aktiebolagslagen, *dels* lag om ändring i lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag såvitt avser 4 kap. 3 §.

6. Anmälningsskyldighet vid förtida avgång (mom. 7)

Per-Olof Strindberg, Mona Saint Cyr, Allan Ekström och Nic Grönvall (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "del avstyrks" bort ha följande lydelse.

Utskottet anser det angeläget att revisorn har en oberoende ställning och att garantier finns för att han inte utsätts för otillbörliga påtryckningar. Utskottet kan därför hysa en viss förståelse för syftet med förslaget i propositionen. Att en revisor så fort han avgår i förtid skall behöva anmäla detta till länsstyrelsen och lämna en redogörelse för sin granskning innebär emellertid en byråkratisk ordning, som kan leda till negativa konsekvenser. Utskottet vill särskilt framhålla att det inte framgår av propositionen

vilka åtgärder en sådan anmälan skall föranleda från länsstyrelsens sida. På goda grunder kan det emellertid antas att länsstyrelsen på något sätt kommer att agera — möjligen genom utseende av offentliga revisorer. Förslaget kan därför föranleda helt opåkallade ingripanden i företagets verksamhet från myndigheternas sida. En sådan ordning kan utskottet inte ställa sig bakom. Utskottet avstyrker därför propositionen också i denna del och tillstyrker således bifall till motion 130 i motsvarande del.

dels att utskottet under moment 7 bort hemställa

7. beträffande *anmälningskyldighet vid förtida avgång* att riksdagen med bifall till motion 1984/85:130 i denna del avslår *dels* förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen såvitt avser 10 kap. 5 §, *dels* förslaget till lag om ändring i lagen om årsredovisning m. m. i vissa företag såvitt avser 4 kap. 5 §.

Särskilt yttrande

Offentliga revisorer i transnationella företag (mom. 5)

Martin Olsson, Marianne Karlsson och Sigvard Persson (samtliga c) anför:

Förslaget i motion 1983/84:2498 (c) om en bättre insyn och kontroll av verksamheten i transnationella företag har en annan syftning än kommissionens förslag om offentliga revisorer i aktiebolag. I motionen tas frågan upp hur man på lämpligt sätt kan göra det möjligt för staten att kontrollera juridiska personer vars verksamhet omfattar flera stater. Offentliga revisorer i enlighet med motionskravet skulle kunna vara ett medel för att få erforderlig insyn. Ett sådant system förutsätter dock sannolikt överenskommelser med andra berörda stater för att kunna bli ett effektivt instrument. Frågan i motion 2498 får därför aktualiseras i ett annat sammanhang.

1 Förslag till**Lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)**

Härigenom föreskrivs i fråga om aktiebolagslagen (1975:1385)¹ dels att 10 kap. 5, 10 och 13 §§ skall ha nedan angivna lydelse, dels att övergångsbestämmelserna till lagen (1982:739) om ändring i nämnda lag skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 kap.

5 §

Uppdrag att tills vidare vara revisor upphör när ny revisor utsetts.

Uppdrag som revisor upphör i förtid, om revisorn eller den som utsett honom begär det. Anmälan härom skall göras hos styrelsen och, om revisor som ej är vald på bolagsstämma vill avgå, hos den som tillsatt honom.

En revisor vars uppdrag upphör i förtid skall genast anmäla detta till länsstyrelsen. Revisorn skall i anmälningen lämna en redogörelse för iakttagelserna vid den granskning som han har utfört under den del av löpande räkenskapsår som hans uppdrag har omfattat. För anmälningen gäller i tillämpliga delar vad som i 10 § tredje och fjärde styckena föreskrivs om revisionsberättelse. Avskrift av anmälningen skall sändas in till registreringsmyndigheten samt överlämnas till bolagets styrelse.

Upphör revisors uppdrag i förtid eller uppkommer för honom hinder enligt 2–4 §§ eller enligt bolagsordningen att vara revisor och finnes ej suppleant, skall styrelsen vidtaga åtgärd för att ny revisor för den återstående mandattiden tillsättes.

10 §

Revisorerna skall för varje räkenskapsår avge revisionsberättelse till bolagsstämman. Berättelsen skall överlämnas till bolagets styrelse senast två veckor före ordinarie bolagsstämma.

Revisionsberättelsen skall innehålla uttalande, huruvida årsredovisningen uppgjorts enligt denna lag. Har i årsredovisningen icke lämnats sådana upplysningar som enligt 11 kap. skall lämnas, skall revisorerna ange detta och, om det kan ske, lämna erforderliga upplysningar i sin berättelse.

Har revisorerna vid sin granskning funnit att åtgärd eller försummelse, som kan föranleda ersättningsskyldighet, ligger styrelseledamot eller verkställande direktör till last eller att styrelseledamot eller verkställande di-

¹ Lagen omtryckt 1982: 739.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

rektör eljest handlat i strid mot denna lag eller bolagsordningen skall det anmärkas i berättelsen. Revisionsberättelsen skall även innehålla uttalande angående ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktör. Revisorerna kan även i övrigt i berättelsen meddela upplysningar som de önskar bringa till aktieägarnas kännedom.

I revisionsberättelsen skall också anmärkas om revisorerna funnit att bolaget inte har fullgjort sin skyldighet

1. att göra avdrag för preliminär A-skatt eller kvarstående skatt enligt uppbördslagen (1953:272),

2. att anmäla sig för registrering enligt 19 § lagen (1968:430) om mervärdesskatt,

3. att lämna uppgift enligt 54 § 1 mom. uppbördslagen, 4 eller 11 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare eller 22 § lagen om mervärdesskatt,

4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som avses i 1–3.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning om att bolaget inte har fullgjort skyldighet som avses i fjärde stycket 1–4, skall revisorerna genast sända in en avskrift av revisionsberättelsen till länsstyrelsen.

Revisionsberättelsen skall innehålla yttrande huruvida förteckning enligt 12 kap. 9 § upprättats när skyldighet därtill förelegat och särskilt uttalande angående fastställandet av balansräkningen och resultaträkningen samt angående det i förvaltningsberättelsen framställda förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

I moderbolag skall revisor avge en särskild revisionsberättelse beträffande koncernen. Bestämmelserna i första–fjärde styckena äger motsvarande tillämpning.

I moderbolag skall revisor avge en särskild revisionsberättelse beträffande koncernen. Bestämmelserna i första–tredje och sjätte styckena äger motsvarande tillämpning.

13 §

Revisor får ej till enskild aktieägare eller utomstående lämna upplysningar om sådana bolagets angelägenheter som han fått kännedom om vid fullgörande av sitt uppdrag, om det kan lända till förfång för bolaget.

Revisorn är skyldig att till bolagsstämman lämna alla upplysningar som bolagsstämman begär, om det ej skulle lända till väsentligt förfång

Revisorn är skyldig att till bolagsstämman lämna alla upplysningar som bolagsstämman begär, om det ej skulle lända till väsentligt förfång

Nuvarande lydelse

för bolaget. Revisorn är vidare skyldig att lämna medrevisor, granskare som avses i 14 §, ny revisor och, om bolaget har försatts i konkurs, konkursförvaltare erforderliga upplysningar om bolagets angelägenheter.

Föreslagen lydelse

för bolaget. Revisorn är vidare skyldig att lämna medrevisor, granskare som avses i 14 §, ny revisor och, om bolaget har försatts i konkurs, konkursförvaltare erforderliga upplysningar om bolagets angelägenheter. *Revisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.*

1. Denna lag² träder i kraft den 1 januari 1983.

2. För ett bolag vars konstituerande stämma har hållits före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de nya bestämmelserna i 10 kap. 3 § första och femte styckena samt 6 § tredje stycket från och med första ordinarie bolagsstämma som hålls efter utgången av år 1987. Intill dess tillämpas i stället motsvarande äldre bestämmelser.

3. Om det är påkallat av särskilda omständigheter, får länsstyrelsen besluta att de nya bestämmelserna som avses i punkt 2 skall för visst bolag tillämpas från en tidigare tidpunkt än som anges där.

Om det finns skäl till det, får länsstyrelsen samtidigt också förordna en auktoriserad revisor eller en godkänd revisor att med övriga revisorer delta i revisionen. Uppdragstiden för revisorn skall bestämmas så att uppdraget upphör vid slutet av nästa ordinarie bolagsstämma på vilken revisorsval förrättas.

Innan länsstyrelsen meddelar beslut som avses i första eller andra stycket, skall bolaget beredas tillfälle att yttra sig.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

² 1982: 739.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1980:1103) om årsredovisning m. m. i vissa företag

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3, 5, 10 och 13 §§ lagen (1980:1103) om årsredovisning m. m. i vissa företag skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

I företag som avses i 2 kap. 3 § första stycket och i moderföretaget i en koncern som avses i andra stycket av nämnda paragraf skall minst en revisor vara auktoriserad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan i fråga om företag som avses i första stycket förordna att en viss godkänd revisor får utses i stället för en auktoriserad revisor. Sådana beslut är giltiga i högst fem år.

I fråga om annat företag får länsstyrelsen, om det är påkallat av särskilda omständigheter, besluta att minst en revisor skall vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor.

Om det finns skäl till det, får länsstyrelsen samtidigt också förordna en auktoriserad revisor eller en godkänd revisor att med övriga revisorer delta i revisionen. Uppdragstiden för revisorn skall bestämmas så att uppdraget upphör när annan behörig revisor har blivit utsedd i föreskriven ordning.

Innan länsstyrelsen meddelar beslut som avses i tredje eller fjärde stycket, skall företaget heredas tillfälle att yttra sig.

5 §

Uppdrag att tills vidare vara revisor upphör när ny revisor har utsetts.

Uppdrag som revisor upphör i förtid, om revisorn eller den som har utsett honom begär det. Anmälan om detta skall göras hos den årsredovisningsskyldige samt, om revisorn har utsetts av någon annan, hos denne.

En revisor vars uppdrag upphör i förtid skall genast anmäla detta till länsstyrelsen. Revisorn skall i anmälningen lämna en redogörelse för iakttagelserna vid den granskning som han har utfört under den del av löpande räkenskapsår som hans uppdrag har omfattat. För an-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

mälningen gäller i tillämpliga delar vad som i 10 § tredje och fjärde styckena föreskrivs om revisionsberättelse. Avskrift av anmälningen skall överlämnas till den som svarar för förvaltningen av företagets angelägenheter.

Om en revisors uppdrag upphör i förtid eller om det uppstår något hinder för att han skall vara revisor och om det inte finns någon suppleant, skall den som svarar för förvaltningen av företagets angelägenheter vidta åtgärder för att en ny revisor tillsätts för den återstående mandattiden.

10 §

Revisorn skall för varje räkenskapsår avge revisionsberättelse till den årsredovisningskyldige. Berättelsen skall överlämnas till den som svarar för förvaltningen av företagets angelägenheter senast fem och en halv månader efter räkenskapsårets utgång.

Revisionsberättelsen skall innehålla ett uttalande, huruvida årsredovisningen har uppgjorts enligt denna lag. Innehåller inte årsredovisningen sådana upplysningar som skall lämnas enligt denna lag, skall revisorn ange detta och lämna behövliga upplysningar i sin berättelse, om det kan ske.

Har revisorn vid sin granskning funnit att åtgärd eller försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet ligger någon som ingår i företagsledningen till last, skall det anmärkas i berättelsen. Revisorn kan även i övrigt i berättelsen meddela upplysningar som han önskar bringa till den årsredovisningskyldiges kännedom.

I revisionsberättelsen skall också anmärkas om revisorn funnit att företaget inte har fullgjort sin skyldighet

1. att göra avdrag för preliminär A-skatt eller kvarstående skatt enligt uppbördslagen (1953:272),

2. att anmäla sig för registrering enligt 19 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt,

3. att lämna uppgift enligt 54 § 1 mom. uppbördslagen, 4 eller 11 § lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare eller 22 § lagen om mervärdeskatt,

4. att i rätt tid betala skatter och avgifter som avses i 1–3.

Om revisionsberättelsen innehåller anmärkning om att företaget inte har fullgjort skyldighet som avses i fjärde stycket 1–4, skall revisorn genast sända in en avskrift av revisionsberättelsen till länsstyrelsen.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

I ett moderföretag skall revisorn avge en särskild revisionsberättelse beträffande koncernen. Härvid skall första–tredje styckena tillämpas.

13 §

En revisor får inte till dem som saknar rätt att erhålla kännedom om den årsredovisningsskyldiges angelägenheter lämna upplysningar om sådant som revisorn har fått kännedom om vid fullgörande av sitt uppdrag, om det kan lända till förfång för den årsredovisningsskyldige.

Revisorn är skyldig att lämna medrevisor, ny revisor och, om den årsredovisningsskyldige har försatts i konkurs, konkursförvaltaren erforderliga upplysningar om den årsredovisningsskyldiges angelägenheter.

Revisorn är skyldig att lämna medrevisor, ny revisor och, om den årsredovisningsskyldige har försatts i konkurs, konkursförvaltaren erforderliga upplysningar om den årsredovisningsskyldiges angelägenheter. *Revisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om företagets angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985.

